

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

5 päivänä toukokuuta 2015*

Kumoamiskanne — Tiiviimmän yhteistyön toteuttaminen — Yhtenäisen patenttisuojan luominen — Asetus (EU) N:o 1257/2012 — SEUT 118 artiklan ensimmäinen kohta — Oikeudellinen perusta — SEUT 291 artikla — Toimivallan delegointi Euroopan unionin ulkopuolisille elimille — Unionin oikeuden itsenäisyyttä ja yhtenäistä soveltamista koskevat periaatteet

Asiassa C-146/13,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta kumoamiskanteesta, joka on nostettu 22.3.2013,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehinään E. Chamizo Llatas ja S. Centeno Huerta,

kantajana,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään M. Gómez-Leal, M. Dean ja U. Rösslein, ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään T. Middleton, F. Florindo Gijón, M. Balta ja L. Grønfeldt,

vastaajina,

joita tukevat

Belgian kuningaskunta, asiamiehinään C. Pochet, J.-C. Halleux ja T. Materne,

Tšekin tasavalta, asiamiehinään M. Smolek ja J. Vlácil,

Tanskan kuningaskunta, asiamiehinään C. Thorning ja M. Wolff,

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään T. Henze, M. Möller ja J. Kemper,

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues, F.-X. Bréchet, D. Colas ja N. Rouam,

Luxemburgin suurherttuakunta,

Unkari, asiamiehinään M. Fehér ja K. Szijjártó,

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään M. Bulterman ja J. Langer,

Ruotsin kuningaskunta, asiamiehinään A. Falk, C. Meyer-Seitz ja U. Persson,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään M. Holt, avustajinaan J. Stratford, QC, ja barrister T. Mitcheson,

Euroopan komissio, asiamiehinään I. Martínez del Peral, T. van Rijn, B. Smulders ja F. Bulst,

väliintulijoina,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič (esittelevä tuomari), A. Ó Caoimh, C. Vajda ja S. Rodin sekä tuomarit A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ja J. L. da Cruz Vilaça,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 1.7.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.11.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Espanjan kuningaskunta vaatii kanteellaan yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi toteutettavasta tiiviimmästä yhteistyöstä 17.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1257/2012 (EUVL L 361, s. 1; jäljempänä riidanalainen asetus) kumoamista.
- 2 Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto antoivat tämän asetuksen neuvoston annettua 10.3.2011 päätöksen 2011/167/EU luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi (EUVL L 76, s. 53; jäljempänä tiiviimpää yhteistyötä koskeva päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

Yleissopimus eurooppapatenttien myöntämisestä

- 3 Münchenissä 5.10.1973 allekirjoitetun ja 7.10.1977 voimaan tulleen eurooppapatenttien myöntämisestä tehdyn yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa (jäljempänä Euroopan patenttisopimus), 2 artiklassa, jonka otsikkona on ”Eurooppapatentti”, määrätään seuraavaa:

”1. Tämän sopimuksen nojalla myönnettyjä patenteja kutsutaan eurooppapatenteiksi.

2. Eurooppapatentilla on sama vaikutus kussakin sopimusvaltiossa, johon se on myönnetty, ja sitä koskevat samat ehdot kuin asianomaisen valtion myöntämää kansallista patenttia, jollei tästä sopimuksesta muuta johdu.”

- 4 Euroopan patenttisopimuksen 142 artiklassa, jonka otsikkona on ”Yhteispatentit”, määrätään seuraavaa:

”1. Mikä tahansa sopimusvaltioiden ryhmä, joka määrää erillissopimuksella, että noihin valtioihin myönnetty eurooppapatentti on yhteinen koko niiden alueella, voi määrätä, että eurooppapatentti myönnetään vain kaikkia näitä valtioita yhteisesti koskevana.

2. Tämän osan määräyksiä sovelletaan, jos jokin sopimusvaltioiden ryhmä on käyttänyt 1 kappaleessa annettua mahdollisuutta.”

- 5 Euroopan patenttisopimuksen 143 artiklassa, jonka otsikkona on ”Euroopan patenttinviraston erikoisosastot”, määrätään seuraavaa:

”1. Sopimusvaltioiden ryhmä voi antaa lisätehtäviä Euroopan patenttinvirastolle.

2. Euroopan patenttinvirastoon voidaan perustaa sopimusvaltioiden ryhmälle yhteisiä erikoisosastoja näiden lisätehtävien suorittamiseksi. Euroopan patenttinviraston pääjohtaja toimii tällaisten erikoisosastojen johtajana; 10 artiklan 2 ja 3 kappaletta sovelletaan vastaavasti.”

- 6 Euroopan patenttisopimuksen 145 artiklassa, jonka otsikkona on ”Hallintoneuvoston erityisvaliokunta”, määrätään seuraavaa:

”1. Sopimusvaltioiden ryhmä voi perustaa hallintoneuvoston erityisvaliokunnan valvomaan 143 artiklan 2 kappaleen nojalla perustettujen erikoisosastojen toimintaa; Euroopan patenttinvirasto asettaa erityisvaliokunnan käyttöön tämän tehtäviensä suorittamiseksi tarvitseman henkilöstön, toimitilat ja välineet. Euroopan patenttinviraston pääjohtaja vastaa erikoisosastojen toiminnasta hallintoneuvoston erityisvaliokunnalle.

2. Erityisvaliokunnan kokoonpanosta, valtuuksista ja tehtävistä päättää sopimusvaltioiden ryhmä.”

- 7 Euroopan patenttisopimuksen 146 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Jos Euroopan patenttinvirastolle on annettu lisätehtäviä 143 artiklan mukaisesti, sopimusvaltioiden ryhmän on katettava järjestölle näiden tehtävien suorittamisesta aiheutuneet kustannukset. Jos Euroopan patenttinvirastoon on perustettu erikoisosastoja näiden lisätehtävien suorittamiseksi, ryhmän on katettava näistä osastoista aiheutuneet henkilöstö-, toimitila- ja välineistökulut. Edellä olevaa 39 artiklan 3 ja 4 kappaletta, 41 ja 47 artiklaa sovelletaan vastaavasti.”

- 8 Euroopan patenttisopimuksen 147 artiklassa, jonka otsikkona on ”Yhteispatenttien vuosimaksujen suorittaminen”, määrätään seuraavaa:

”Jos sopimusvaltioiden ryhmä on vahvistanut yhteisen asteikon eurooppapatenttien vuosimaksuille, edellä 39 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettu suhde lasketaan yhteisen asteikon perusteella; 39 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua minimimäärää sovelletaan yhteispatenttiin. Edellä olevaa 39 artiklan 3 ja 4 kappaletta sovelletaan vastaavasti.”

Sopimus yhdistetystä patenttituomioistuimesta

- 9 Yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen, joka allekirjoitettiin Brysselissä 19.2.2013 (EUVL C 175, s. 1; jäljempänä patenttituomioistuin sopimus), 23 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Tuomioistuimen toimista ovat välittömässä vastuussa kukin sopimusjäsenvaltio erikseen, myös SEUT 258, 259 ja 260 artiklan soveltamiseksi, ja kaikki sopimusjäsenvaltiot yhdessä.”

10 Patenttituomioistuinsopimuksen 89 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Tämä sopimus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014 tai kolmannentoista ratifioimis- tai liittymiskirjan 84 artiklan mukaista tallettamista seuraavan neljännen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jos talletajiin kuuluvat ne kolme jäsenvaltiota, joissa oli voimassa suurin määrä eurooppapatentteja sopimuksen allekirjoittamisvuotta edeltäneenä vuonna, tai [tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] asetuksen (EU) N:o 1215/2012 [(EUVL L 351, s. 1)] suhdetta tähän sopimukseen koskevien kyseisen asetuksen muutosten voimaantulopäivää seuraavan neljännen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen mukaan, mikä näistä ajankohdista on myöhäisin.”

Unionin oikeus

11 Riidanalaisen asetuksen johdanto-osan 1, 4, 7, 9, 16, 20, 24 ja 25 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Sellaisten oikeudellisten edellytysten luominen, joiden avulla yritykset voivat mukauttaa tuotteidensa tuotanto- ja jakelutoiminnan yli kansallisten rajojen ja jotka tarjoavat yrityksille suuremman valinnanvapauden ja enemmän mahdollisuuksia, edistää [SEU] 3 artiklan 3 kohdassa määrättyjen tavoitteiden saavuttamista. Sisämarkkinoilla tai ainakin niiden merkittäväällä osalla yhtenäinen patenttisuojaja olisi oltava eräs yritysten käytettävissä oleva oikeudellinen väline.

--

(4) Yhtenäinen patenttisuojaja edistää tieteellistä ja teknologista kehitystä sekä sisämarkkinoiden toimintaa helpottamalla patenttijärjestelmän käyttöä ja tekemällä siitä kustannuksiltaan edullisemmän ja oikeudellisesti varmemman. Se myös parantaa patenttisuojaja[n] tasoa antamalla mahdollisuuden saada yhdenmukainen patenttisuojaja osallistuvien jäsenvaltioiden alueella sekä poistaa kustannuksia ja monimutkaisia menettelyjä yrityksiltä kaikkialla unionissa. Sen olisi oltava sekä osallistuvista jäsenvaltioista että muista valtioista peräisin olevien eurooppapatentin haltijoiden käytettävissä näiden kansallisuudesta ja asuin- tai sijoittautumispaikasta riippumatta.

--

(7) Yhtenäinen patenttisuojaja olisi toteutettava antamalla eurooppapatenteille tämän asetuksen nojalla niiden myöntämisen jälkeen ja kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta yhtenäinen vaikutus. Vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin tärkeimpänä ominaisuutena olisi oltava sen yhtenäinen luonne, toisin sanoen se, että se tarjoaa yhdenmukaisen suojan ja että sen vaikutus on osallistuvissa jäsenvaltioissa sama. Tämän vuoksi vaikutukseltaan yhtenäistä eurooppapatenttia olisi rajoitettava, se olisi siirrettävä, kumottava tai julistettava mitättömäksi ja sen olisi rauettava aina kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa. Vaikutukseltaan yhtenäistä eurooppapatenttia koskevia käyttölupia olisi voitava myöntää kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden alueiden tai osan niistä osalta. Jotta voidaan varmistaa, että yhtenäisen patenttisuojan aineellinen soveltamisala on yhdenmukainen, vain niillä eurooppapatenteilla, jotka on myönnetty kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta samojen patenttivaatimusten perusteella, olisi oltava yhtenäinen vaikutus. Eurooppapatenttien yhtenäisen vaikutuksen olisi lisäksi oltava luonteeltaan liitännäinen ja sen olisi katsottava jääneen syntymättä siltä osin kuin sen perustana oleva eurooppapatentti on kumottu tai julistettu mitättömäksi taikka sitä on rajoitettu.

--

(9) Vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin olisi annettava haltijalleen oikeus kieltää kolmansia osapuolia toteuttamasta toimia, joiden osalta patentti tarjoaa suojaa. Tämä olisi varmistettava perustamalla yhdistetty patenttituomioistuin. Asioissa, jotka eivät kuulu tämän asetuksen tai yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi toteutettavan tiiviimmän yhteistyön täytäntöönpanoon sovellettavista käänösjärjestelyistä 17 päivänä joulukuuta 2012 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1260/2012 [(EUVL L 361, s. 89)] soveltamisalaan, olisi sovellettava Euroopan patenttisopimuksen määräyksiä, [patenttituomioistuinsopimusta], mukaan lukien ne sopimuksen määräykset, joissa määritellään tuon oikeuden ja sen rajoitusten soveltamisala, sekä kansallista lainsäädäntöä, myös kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä.

--

(16) Jäsenvaltioiden ryhmä, joka hyödyntää Euroopan patenttisopimuksen IX osan määräyksiä, voi antaa Euroopan patenttiovirastolle tehtäviä ja perustaa Euroopan patenttijärjestön hallintoneuvoston erityisvaliokunnan, jäljempänä 'erityisvaliokunta'.

--

(20) Vuosimaksujen asianmukainen taso ja jakaminen olisi määritettävä siten, että voidaan varmistaa kaikkien Euroopan patenttiovirastolle annetuista yhtenäiseen patenttisuojaan liittyvistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten täysimääräinen kattaminen vaikutukseltaan yhtenäisistä eurooppapatenteista kertyvillä varoilla ja että näistä vuosimaksuista kertyvillä tuloilla yhdessä Euroopan patenttijärjestölle patentin myöntämistä edeltävässä vaiheessa suoritettavien maksujen kanssa varmistetaan, että Euroopan patenttijärjestön talousarvio on tasapainossa.

--

(24) Vaikutukseltaan yhtenäisiä eurooppapatentteja koskeva tuomioistuimen toimivalta olisi luotava ja sitä olisi hallinnoitava välineellä, jolla perustetaan eurooppapatentteja ja vaikutukseltaan yhtenäisiä eurooppapatentteja koskeva yhdistetty patenttioikeudenkäyntijärjestelmä.

(25) On erityisen tärkeää perustaa yhdistetty patenttituomioistuin käsittelemään asioita, jotka koskevat vaikutukseltaan yhtenäistä eurooppapatenttia, jotta voidaan varmistaa mainitun patentin asianmukainen toimivuus, oikeuskäytännön johdonmukaisuus ja siten oikeusvarmuus sekä kustannustehokkuus patentinhaltijoiden kannalta. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää, että osallistuvat jäsenvaltiot ratifioivat [patenttituomioistuinsopimuksen] kansallisten perustuslaillisten ja parlamentaaristen menettelyjensä mukaisesti ja toteuttavat tarvittavat toimenpiteet, jotta tuomioistuin voi aloittaa toimintansa mahdollisimman pian.”

12 Riidanalaisen asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tällä asetuksella pannaan täytäntöön tiiviimpi yhteistyö yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi, mihin on annettu lupa [tiiviimpää yhteistyötä koskevalla päätöksellä].

2. Tämä asetus on [Euroopan patenttisopimuksen] 142 artiklassa tarkoitettu erillissopimus.”

13 Riidanalaisen asetuksen 2 artiklan a–c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan

a) ’osallistuvalla jäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, joka osallistuu tiiviimpään yhteistyöhön yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi [tiiviimpää yhteistyötä koskevan päätöksen] nojalla tai [SEUT] 331 artiklan 1 kohdan toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti annettavan päätöksen nojalla ajankohtana, jona 9 artiklassa tarkoitettu yhtenäistä vaikutusta koskeva pyyntö tehdään;

- b) 'eurooppapatentilla' patenttia, jonka Euroopan patenttivirasto myöntää Euroopan patenttisopimuksessa määrättyjen sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti;
- c) 'vaikutukseltaan yhtenäisellä eurooppapatentilla' eurooppapatenttia, jolla on tämän asetuksen nojalla yhtenäinen vaikutus osallistuvissa jäsenvaltioissa.”

14 Asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppapatentilla, joka on myönnetty kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta samat patenttivaatimukset sisältävänä, on yhtenäinen vaikutus osallistuvissa jäsenvaltioissa edellyttäen, että sen yhtenäinen vaikutus on kirjattu yhtenäistä patenttisuojaa koskevaan rekisteriin.

Eurooppapatentilla, joka on myönnetty osallistuvien eri jäsenvaltioiden osalta eri patenttivaatimukset sisältävänä, ei ole yhtenäistä vaikutusta.

2. Vaikutukseltaan yhtenäisellä eurooppapatentilla on oltava yhtenäinen luonne. Sen on tarjottava yhtenäinen suoja, ja sillä on oltava yhtäläinen vaikutus kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa.

Sitä voidaan rajoittaa, se voidaan siirtää, kumota tai julistaa mitättömäksi tai se voi raueta vain kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta.

Sitä koskevia käyttöluovia voidaan myöntää jäsenvaltioiden kaikkia alueita tai niiden osaa varten.

3. Eurooppapatentin yhtenäisen vaikutuksen ei katsota syntyneen siltä osin kuin eurooppapatentti on kumottu tai sitä on rajoitettu.”

15 Asetuksen 5 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Vaikutukseltaan yhtenäisellä eurooppapatentilla annetaan sen haltijalle oikeus kieltää kolmatta osapuolta toteuttamasta toimia, joilta patentti suojaa kaikkien niiden osallistuvien jäsenvaltioiden alueilla, joilla sillä on yhtenäinen vaikutus, jollei sovellettavista rajoituksista muuta johdu.

2. Tämän oikeuden ja sen rajoitusten soveltamisalan on oltava yhdenmukainen kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa, joissa patentilla on yhtenäinen vaikutus.

3. Toimet, joilta patentti tarjoaa edellä 1 kohdassa tarkoitettua suojaa, ja sovellettavat rajoitukset määritellään sen osallistuvan jäsenvaltion vaikutukseltaan yhtenäisiin eurooppapatentteihin sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä, jonka lainsäädäntöä sovelletaan vaikutukseltaan yhtenäiseen eurooppapatenttiin 7 artiklan mukaisena omistuksen kohteena.”

16 Asetuksen 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Vaikutukseltaan yhtenäistä eurooppapatenttia on omistusoikeuden kohteena käsiteltävä kokonaisuudessaan ja kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa sen osallistuvan jäsenvaltion kansallisena patenttina, jossa patentilla on yhtenäinen vaikutus ja jossa Euroopan patenttirekisterin mukaan

- a) hakijalla oli kotipaikka tai päätoimipaikka päivänä, jona eurooppapatenttia koskeva hakemus tehtiin; tai
- b) hakijalla oli toimipaikka päivänä, jona eurooppapatenttia koskeva hakemus tehtiin, jos a alakohtaa ei voida soveltaa.

2. Jos Euroopan patenttirekisteriin on merkitty useampi henkilö yhteishakijoina, 1 kohdan a alakohtaa sovelletaan ensimmäiseksi merkittyyn yhteishakijaan. Jos tämä ei ole mahdollista, 1 kohdan a alakohtaa sovelletaan seuraavaan yhteishakijaan merkitsemisjärjestyksessä. Jos 1 kohdan a alakohtaa ei voida soveltaa yhteenkään yhteishakijaan, sovelletaan tämän mukaisesti 1 kohdan b alakohtaa.

3. Jos yhdelläkään hakijalla ei 1 tai 2 kohdan soveltamiseksi ollut kotipaikkaa, päätoimipaikkaa eikä toimipaikkaa osallistuvassa jäsenvaltiossa, jossa patentilla on yhtenäinen vaikutus, vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti on omistusoikeuden kohteena ollessaan rinnastettava kokonaisuudessaan ja kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa sen valtion kansalliseen patenttiin, jossa Euroopan patenttijärjestön sijaintipaikka on Euroopan patenttisopimuksen 6 artiklan 1 [kappaleen] mukaisesti.

4. Oikeuden saanti ei saa riippua siitä, onko patentti merkitty kansalliseen patenttirekisteriin.”

17 Riidanalaisen asetuksen 9 artiklassa, jonka otsikkona on ”Euroopan patenttijärjestön puitteissa suoritettavat hallinnolliset tehtävät”, säädetään seuraavaa:

”1. Osallistuvien jäsenvaltioiden on Euroopan patenttisopimuksen 143 artiklassa tarkoitetulla tavalla annettava Euroopan patenttivirastolle seuraavat tehtävät, jotka se suorittaa Euroopan patenttiviraston sisäisten sääntöjen mukaisesti:

- a) eurooppapatenttien haltijoiden tekemien yhtenäistä vaikutusta koskevien pyyntöjen hallinnointi;
- b) yhtenäistä patenttisuojaa koskevan rekisterin sisällyttäminen Euroopan patenttirekisteriin ja tuon rekisterin hallinnointi;
- c) 8 artiklassa tarkoitettujen käyttöilupien myöntämistä koskevien ilmoitusten, niiden peruutusten sekä vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin haltijan kansainvälisissä standardointielimissä antamien käyttöilupia koskevien sitoumusten vastaanotto ja kirjaaminen;
- d) asetuksen (EU) N:o 1260/2012 6 artiklassa tarkoitettujen käännösten julkaiseminen mainitussa artiklassa tarkoitetun siirtymäkauden aikana;
- e) vaikutukseltaan yhtenäisten eurooppapatenttien vuosimaksujen keruu ja hallinnointi sitä vuotta seuraavien vuosien osalta, jona Euroopan patenttilehdessä on julkaistu päätös kyseessä olevan eurooppapatentin myöntämisestä; myöhässä suoritettujen maksujen osalta suoritettavien lisämaksujen keruu ja hallinnointi, jos tällainen myöhästynyt maksu suoritetaan kuuden kuukauden kuluessa määräajan päättymisestä, sekä kerättyjen vuosimaksujen osittainen jako osallistuville jäsenvaltioille;
- f) asetuksen (EU) N:o 1260/2012 5 artiklassa tarkoitetun käännöskustannusten korvausjärjestelmän hallinnointi;
- g) siitä huolehtiminen, että patentinhaltijan tekemät eurooppapatentin yhtenäistä vaikutusta koskevat pyynnöt toimitetaan Euroopan patenttisopimuksen 14 artiklan 3 [kappaleessa] määritellyllä käsittelykielellä viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun päätös patentin myöntämisestä on julkaistu Euroopan patenttilehdessä; ja
- h) siitä huolehtiminen, että yhtenäinen vaikutus ilmoitetaan yhtenäistä patenttisuojaa koskevassa rekisterissä, jos yhtenäistä vaikutusta koskeva pyyntö on tehty ja toimitettu liittäen mukaan asetuksen (EU) N:o 1260/2012 6 artiklassa säädetyn siirtymäkauden aikana mainitussa artiklassa tarkoitetut käännökset ja että kaikista vaikutukseltaan yhtenäisiä eurooppapatenteja koskevista rajoituksista, käyttöluvista, siirroista, kumoamisista ja mitättömäksi julistamisista ilmoitetaan Euroopan patenttivirastolle.

2. Osallistuvien jäsenvaltioiden on varmistettava tämän asetuksen noudattaminen, kun ne täyttävät Euroopan patenttisopimuksessa tekemiään kansainvälisiä sitoumuksiaan, ja niiden on sitä varten tehtävä keskenään yhteistyötä. Euroopan patenttisopimuksen sopimusvaltioina osallistuvien jäsenvaltioiden on huolehdittava tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin Euroopan patenttinviraston tehtäviin liittyvien toimintojen hallinnoinnista ja valvonnasta ja huolehdittava, että vuosimaksujen taso määrätään tämän asetuksen 12 artiklan mukaisesti ja että osuudet jaettavista vuosimaksuista määrätään tämän asetuksen 13 artiklan mukaisesti.

Niiden on perustettava tätä tarkoitusta varten Euroopan patenttisopimuksen 145 artiklassa tarkoitettu Euroopan patenttijärjestön hallintoneuvoston erityisvaliokunta, jäljempänä 'erityisvaliokunta'.

Erityisvaliokunta koostuu osallistuvien jäsenvaltioiden edustajista, tarkkailijana toimivasta komission edustajasta sekä näiden varajäsenistä, jotka edustavat jäseniä näiden poissa ollessa. Neuvonantajat tai asiantuntijat voivat avustaa erityisvaliokunnan jäseniä.

Erityisvaliokunta tekee päätöksensä ottamalla komission kannan asianmukaisesti huomioon ja Euroopan patenttisopimuksen 35 artiklan 2 [kappaleessa] annettujen sääntöjen mukaisesti.

3. Osallistuvien jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden päätösten, jotka Euroopan patenttinvirasto tekee hoitaessaan 1 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä, osalta on käytettävissä tehokas oikeussuoja yhden tai useamman osallistuvan jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa.”

18 Riidanalaisen asetuksen 18 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

2. Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2014 tai [patenttituomioistuinsopimuksen] voimaantulopäivästä alkaen sen mukaan, kumpi päivämäärä on myöhempi.

Edellä olevista 3 artiklan 1 ja 2 kohdasta ja 4 artiklan 1 kohdasta poiketen eurooppapatentilla, jonka yhtenäinen vaikutus on rekisteröity yhtenäistä patenttisuojaa koskevaan rekisteriin, on yhtenäinen vaikutus vain sellaisissa osallistuvissa jäsenvaltioissa, joissa yhdistetyllä patenttituomioistuimella on rekisteröintipäivänä yksinomainen toimivalta vaikutuksiltaan yhtenäisten eurooppapatenttien suhteen.

3. Kunkin osallistuvan jäsenvaltion on ratifiointikirjaansa tallettaessaan ilmoitettava komissiolle siitä, että se on ratifioinut [patenttituomioistuinsopimuksen]. Komissio julkaisee Euroopan unionin virallisessa lehdessä [patenttituomioistuinsopimuksen] voimaantulopäivän ja luettelon jäsenvaltioista, jotka ovat ratifioineet [patenttituomioistuinsopimuksen] sen voimaantulopäivänä. Sen jälkeen komissio saattaa säännöllisesti ajan tasalle luettelon osallistuvista jäsenvaltioista, jotka ovat ratifioineet [patenttituomioistuinsopimuksen], ja julkaisee sen Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

4. Osallistuvien jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että 9 artiklassa tarkoitettut toimenpiteet ovat voimassa viimeistään tämän asetuksen soveltamispäivänä.

5. Kunkin osallistuvan jäsenvaltion on varmistettava, että 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut toimenpiteet ovat voimassa viimeistään tämän asetuksen soveltamispäivänä tai, jos yhdistetyllä patenttituomioistuimella ei ole osallistuvassa jäsenvaltiossa vaikutukseltaan yhtenäisiä eurooppapatentteja koskevaa yksinomaista toimivaltaa tämän asetuksen soveltamispäivänä, viimeistään sinä päivänä, josta alkaen yhdistetyllä patenttituomioistuimella on tällainen yksinomainen toimivalta kyseisessä osallistuvassa jäsenvaltiossa.

6. Yhtenäistä patenttisuojaa voidaan pyytää mille tahansa eurooppapatentille, joka on myönnetty tämän asetuksen soveltamispäivänä tai sen jälkeen.”

Oikeudenkäyntimenettely unionin tuomioistuimessa sekä asianosaisten ja väliintulijoiden vaatimukset

- 19 Espanjan kuningaskunta nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin tuomioistuimen kirjaamoon 22.3.2013 toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 20 Unionin tuomioistuimen presidentin 12.9.2013 tekemillä päätöksillä Belgian kuningaskunta, Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Saksan liittotasavalta, Ranskan tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Unkari, Alankomaiden kuningaskunta, Ruotsin kuningaskunta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ja Euroopan komissio hyväksyttiin unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 131 artiklan 2 kohdan mukaisesti väliintulijoiksi tukemaan parlamentin ja neuvoston vaatimuksia.
- 21 Espanjan kuningaskunta vaatii, että unionin tuomioistuin
- toteaa, että riidanalainen asetus on oikeudellisesti mitätön, tai toissijaisesti kumoaa sen kokonaisuudessaan
  - tai ainakin kumoaa
    - riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdan kokonaisuudessaan ja sen 2 kohdan siten kuin tämän kanteen viidennessä perusteessa esitetään, ja
    - riidanalaisen asetuksen 18 artiklan 2 kohdan kokonaisuudessaan samoin kuin kaikki viittaukset, jotka riidanalaisessa asetuksessa tehdään yhdistettyyn patenttituomioistuimeen vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin tuomioistuinjärjestelmänä ja sen oikeuslähteenä ja
  - velvoittaa parlamentin ja neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 22 Parlamentti ja neuvosto, joita kaikki väliintulijat tukevat, vaativat, että unionin tuomioistuin
- hylkää kanteen ja
  - velvoittaa Espanjan kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanne

- 23 Kanteensa tueksi Espanjan kuningaskunta vetoaa seitsemään kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee oikeusvaltion arvojen loukkaamista, toinen oikeudellisen perustan puuttumista, kolmas harkintavallan väärinkäyttöä, neljäs SEUT 291 artiklan 2 kohdan rikkomista ja toissijaisesti tuomiossa *Meroni v. korkea viranomainen* (9/56, EU:C:1958:7) esitettyjen periaatteiden loukkaamista, viides näiden samojen periaatteiden loukkaamista, koska Euroopan patenttivarastolle on delegoitu tiettyjä vaikutukseltaan yhtenäiseen eurooppapatenttiin liittyviä hallinnollisia tehtäviä, sekä kuudes ja seitsemäs unionin oikeuden itsenäisyyttä ja yhtenäistä soveltamista koskevien periaatteiden loukkaamista.

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan oikeusvaltion arvoja on loukattu

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

- 24 Espanjan kuningaskunnan mielestä riidanalainen asetus on kumottava sillä perusteella, että siinä loukataan SEU 2 artiklassa mainittuja oikeusvaltion arvoja. Asetuksella säädetään eurooppapatenttiin perustuvasta suojasta mutta tällaisen patentin myöntämistä edeltävä hallinnollinen menettely jää kaiken sellaisen tuomioistuINVALVONNAN ulkopuolelle, jolla unionin oikeuden asianmukainen ja yhtenäinen soveltaminen sekä perusoikeuksien suoja voidaan taata, mikä on tehokasta oikeussuojaa koskevan periaatteen vastaista. Espanjan kuningaskunta lisää, ettei voida hyväksyä, että kyseisellä asetuksella ”otetaan osaksi” unionin oikeusjärjestystä toimia, jotka ovat peräisin kansainväliseltä elimeltä, joka ei ole velvollinen noudattamaan edellä mainittuja periaatteita, ja että unioni integroi lainsäädännöllään säännöstönsä kansainvälisen järjestelmän, jossa ei taata EUT-sopimuksessa mainittujen perustuslaillisten periaatteiden noudattamista. Kyseinen jäsenvaltio täsmentää tässä yhteydessä yhtäältä, että Euroopan patenttivilastalon valituslautakunnat ja laajennettu valituslautakunta ovat tämän viraston omia sisäisiä elimiä, jotka eivät ole kyseisestä virastosta riippumattomia. Toisaalta näiden valituslautakuntien ja laajennetun valituslautakunnan päätöksistä ei ole muutoksenhakuoikeutta tuomioistuimeen, koska Euroopan patenttijärjestöllä on tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa koskeva immuniteetti.
- 25 Parlamentti muistuttaa, että vaikutukseltaan yhtenäistä eurooppapatenttia koskeva järjestelmä perustuu unionin lainsäätäjän, jolla on laaja harkintavaltia, rationaaliseen valintaan, ja katsoo, että riidanalaisessa asetuksessa tarjottu ja rinnakkain Euroopan patenttisopimuksessa taattu ja yhdistetyn patenttituomioistuimen takaama yksityisten oikeuksien suojelun taso sopii yhteen oikeusvaltioperiaatteiden kanssa. Vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatenttiin myöntämistä koskeviin Euroopan patenttivilastalon hallinnollisiin päätöksiin voidaan kohdistaa hallinnon sisäisiä muutoksenhakekeinoja mainitun viraston eri elimissä. Jäsenvaltiot, jotka kaikki ovat Euroopan patenttisopimuksen sopimuspuolia, ovat katsoneet tämän sopimuksen mukaisen yksityisten oikeuksien suojelun tason olevan hyväksyttävissä.
- 26 Neuvosto pitää tätä ensimmäistä kanneperustetta epäselvänä. Kyseinen toimielin toteaa pääasiallisesti, että toimivallan siirtäminen kansainväliselle järjestölle sopii yhteen ihmisoikeuksien suojelun kanssa, kunhan perusoikeuksien suojele asianomaisessa järjestössä on vastaavantasoisista. Näin on nyt käsiteltävässä asiassa. Neuvosto toteaa toissijaisesti, että riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 3 kohdassa jäsenvaltiot velvoitetaan takaamaan tehokas oikeussuoja tuomioistuimessa.
- 27 Väliintulijat ovat parlamentin ja neuvoston argumenteista pääasiallisesti samaa mieltä. Belgian kuningaskunta, Saksan liittotasavalta, Ranskan tasavalta ja Ruotsin kuningaskunta korostavat kuitenkin aluksi tämän kanneperusteen tehottomuutta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 28 On selvää, että riidanalainen asetus on 1 artiklansa mukaisesti Euroopan patenttisopimuksen 142 artiklassa, jonka otsikko on ”Yhteispatentit”, tarkoitettu erillissopimus. Mainitusta määräyksestä ilmenee, että tällaisen sopimuksen sopimusvaltiot sopivat, että näihin valtioihin myönnetty eurooppapatentti on yhteinen koko niiden alueella, ja ne voivat lisäksi määrätä, että eurooppapatentti myönnetään vain kaikkia näitä valtioita yhteisesti koskevana.
- 29 Tätä varten riidanalaisessa asetuksessa luodaan oikeudelliset edellytykset, joilla Euroopan patenttivilastalon aikaisemmin Euroopan patenttisopimuksen määräysten nojalla myöntämälle eurooppapatentille voidaan antaa yhtenäinen luonne osallistuvien jäsenvaltioiden alueella. Riidanalaisen asetuksen johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa täsmennetään tässä yhteydessä, että yhtenäinen suoja, joka on luonteeltaan vain liitännäinen, olisi toteutettava ”antamalla

eurooppapatenteille tämän asetuksen nojalla niiden myöntämisen jälkeen ja kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta yhtenäinen vaikutus”. Kuten asetuksen 2 artiklan b ja c alakohdassa annetuista määritelmistä nimenomaisesti ilmenee, vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti on eurooppapatentti – eli patentti, jonka Euroopan patenttivirasto myöntää Euroopan patenttisopimuksessa määrättyjen sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti –, jolla on yhtenäinen vaikutus osallistuvissa jäsenvaltioissa.

- 30 Edellä esitetystä ilmenee, ettei riidanalaisella asetuksella ole mitenkään tarkoitus osittainkaan säätää eurooppapatenttien myöntämisedellytyksistä, joita ei säännellä unionin oikeudessa vaan ainoastaan Euroopan patenttisopimuksessa, eikä sillä myöskään ”integroida” Euroopan patenttisopimuksessa määrättyä eurooppapatenttien myöntämismenettelyä unionin oikeuteen.
- 31 Riidanalaisen asetuksen luokittelemisesta ”Euroopan patenttisopimuksen 142 artiklassa tarkoitetuksi erillissopimukseksi”, mitä Espanjan kuningaskunta ei kiistä, seuraa sitä vastoin välttämättä, että tällä asetuksella vain yhtäältä vahvistetaan edellytykset, joilla Euroopan patenttiviraston aikaisemmin Euroopan patenttisopimuksen määräysten mukaisesti myöntämälle eurooppapatentille voidaan sen haltijan pyynnöstä antaa yhtenäinen vaikutus, ja toisaalta määritetään tällainen yhtenäinen vaikutus.
- 32 Tästä seuraa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 61 kohdassa, että ensimmäinen kanneperuste, jonka tarkoituksena on riitauttaa eurooppapatentin myöntämistä edeltävän hallinnollisen menettelyn laillisuus unionin oikeuden kannalta, on tehoton, joten se on hylättävä.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan riidanalaiselta asetukselta puuttuu oikeudellinen perusta

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

- 33 Espanjan kuningaskunta väittää, että SEUT 118 artiklan ensimmäinen kohta ei ole asianmukainen oikeudellinen perusta riidanalaisen asetuksen antamiselle ja että asetusta on pidettävä oikeudellisesti mitättömänä. Asetuksella ei ole asiallista sisältöä, eikä sen antamiseen liity toimenpiteitä, joilla varmistettaisiin immateriaalioikeuksien yhdenmukainen suoja unionissa, eikä sillä myöskään lähennetä jäsenvaltioiden lainsäädäntöä tässä tarkoituksessa.
- 34 Espanjan kuningaskunnan mielestä kyseinen asetus on Euroopan patenttisopimuksen 142 artiklassa tarkoitettu erillissopimus ja siinä on sen nimikkeen mukaan kyse yhtenäisen patenttisuojan luomiseksi toteutettavasta tiiviimmästä yhteistyöstä. Asetuksen tarkoitus ja tavoite eivät kuitenkaan vastaa asetuksen oikeudellista perustaa.
- 35 Espanjan kuningaskunnan mielestä nimittäin riidanalaisessa asetuksessa ei eritellä toimia, joilta vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti antaa suojaa, ja siinä virheellisesti viitataan sovellettavaan kansalliseen oikeuteen, koska tällainen eurooppapatentti on unionin luoma ja jäsenvaltiot voivat Espanjan kuningaskunnan mukaan käyttää toimivaltaansa vain siltä osin kuin unioni ei ole käyttänyt omaansa. Lisäksi se väittää kyseisen eurooppapatentin vaikutuksista, että asetuksessa viitataan patenttituomioistuinsopimukseen, joka on tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden, paitsi Puolan tasavallan, ja Italian tasavallan tekemä kansainvälisen julkisoikeuden mukainen sopimus. Kyseinen viittaus on unionin oikeusjärjestyksen itsenäisyyden periaatteen vastainen. Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että asetus on tehty sisällöltään tyhjäksi, koska ”lainsäädännön lähentäminen” on siirretty patenttituomioistuinsopimuksen määräyksiin.
- 36 Parlamentti ja neuvosto väittävät, että SEUT 118 artikla on riidanalaisen asetuksen antamisen asianmukainen oikeudellinen perusta. Kyseisessä artiklassa ei edellytetä kansallisen lainsäädännön täydellistä yhdenmukaistamista, kunhan luodaan immateriaalioikeuslaji, joka tarjoaa yhtenäisen suojan osallistuvissa jäsenvaltioissa.

37 Parlamentin ja neuvoston mukaan asetus täyttää tarkoituksensa ja sisältönsä perusteella kyseisen edellytyksen, koska siinä säädetään vaikutukseltaan yhtenäisestä eurooppapatentista, joka antaa yhtenäisen suojan osallistuvien jäsenvaltioiden alueilla, ja koska siinä määritellään yhtenäisen patentin ominaispiirteet sekä sen soveltamisala ja vaikutukset.

38 Ne väliintulijat, jotka ovat esittäneet huomautuksia toisesta kanneperusteesta, tukevat parlamentin ja neuvoston kantaa.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

39 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin toimen oikeudellisen perustan valinnan on perustuttava sellaisiin objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena ja joihin kuuluvat erityisesti toimen tarkoitus ja sisältö (tuomio komissio v. neuvosto, C-377/12, EU:C:2014:1903, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, C-81/13, EU:C:2014:2449, 35 kohta).

40 On muistutettava, että SEUT 118 artiklan ensimmäisessä kohdassa annetaan unionin lainsäätäjälle toimivalta säätää toimenpiteistä, joilla luodaan eurooppalaisia immateriaalioikeuslajeja immateriaalioikeuksien yhdenmukaisen suojan varmistamiseksi unionissa. Tässä määräyksessä, joka sisällytettiin EUT-sopimukseen Lissabonin sopimuksella, viitataan nimenomaisesti sisämarkkinoiden, jotka kuuluvat SEUT 4 artiklan mukaisesti unionilla olevan jaetun toimivallan alaan, toteuttamiseen tai toimintaan (ks. vastaavasti tuomio Espanja ja Italia v. neuvosto, C-274/11 ja C-295/11, EU:C:2013:240, 16–26 kohta).

41 Unionin tuomioistuin on myös katsonut SEUT 118 artiklaan sisältyvästä ilmauksesta ”unionissa”, että kun kyseisessä artiklassa annettua toimivaltaa käytetään tiiviimmän yhteistyön perusteella, täten luodun eurooppalaisen immateriaalioikeuslajin ja sen antaman yhdenmukaisen suojan ei ole oltava voimassa koko unionissa vaan ainoastaan tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden alueella (ks. vastaavasti tuomio Espanja ja Italia v. neuvosto, C-274/11 ja C-295/11, EU:C:2013:240, 67 ja 68 kohta).

42 Niinpä on selvitettävä riidanalaisen asetuksen tarkoituksen ja sisällön kannalta, säädetäänkö siinä toimenpiteistä, joilla varmistetaan immateriaalioikeuksien yhdenmukainen suoja osallistuvien jäsenvaltioiden alueella, ja onko se siis voitu perustaa pätevästi – kuten parlamentti, neuvosto ja väliintulijat väittävät – SEUT 118 artiklan ensimmäiseen kohtaan, joka mainitaan oikeusperustana kyseisen asetuksen johdanto-osassa.

43 Riidanalaisen asetuksen tarkoituksesta on huomattava, että asetuksella on sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan tavoitteena ”yhtenäisen patenttisuojan luominen”; tällaisen suojan olisi asetuksen johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen mukaan oltava eräs yritysten käytettävissä oleva oikeudellinen väline muun muassa sen mahdollistamiseksi, että yritykset voivat mukauttaa tuotteidensa tuotanto- ja jakelutoiminnan yli kansallisten rajojen. Tämä tavoite vahvistetaan asetuksen johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa, kun siinä korostetaan tarvetta parantaa patenttisuojan tasoa antamalla yrityksille mahdollisuus saada yhdenmukainen suoja osallistuvissa jäsenvaltioissa ja poistaa kustannuksia ja monimutkaisia menettelyjä yrityksiltä kaikkialla unionissa.

44 Riidanalaisen asetuksen sisällöstä on todettava, että asetuksen säännökset, joissa määritellään vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin ominaispiirteet, ilmentävät unionin lainsäätäjän tahtoa varmistaa yhdenmukainen suoja osallistuvien jäsenvaltioiden alueella.

45 Riidanalaisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa nimittäin säädetään, että eurooppapatentilla, joka on myönnetty kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta samat patenttivaatimukset sisältävänä, on yhtenäinen vaikutus näissä valtioissa edellyttäen, että sen yhtenäinen vaikutus on kirjattu yhtenäistä

- patenttisuojaa koskevaan rekisteriin. Asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi, että vaikutukseltaan yhtenäisellä eurooppapatentilla on oltava yhtenäinen luonne, sen on tarjottava yhtenäinen suoja, ja sillä on oltava yhtäläinen vaikutus kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa ja että sitä voidaan rajoittaa, se voidaan siirtää, kumota tai julistaa mitättömäksi tai se voi raueta vain kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta.
- 46 Tässä yhteydessä on katsottava, että täten myönnettävä yhtenäinen suoja voidaan varmistaa sillä, että osoitetaan yksi ainoa kansallinen lainsäädäntö, jota sovelletaan kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden alueella ja jonka aineellisissa säännöksissä määritellään toimet, joilta vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti antaa suojaa, ja tällaisen patentin ominaispiirteet omistuksen kohteena.
- 47 On nimittäin niin, että erotuksena Euroopan patenttisopimuksen sääntöjen mukaisesti myönnettävistä eurooppapatenteista, jotka antavat kussakin mainitun sopimuksen sopimusvaltiossa suojan, jonka ulottuvuus määritellään kunkin valtion kansallisessa oikeudessa, vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin antaman suojan yhtenäisyys seuraa siitä, että sovelletaan riidanalaisen asetuksen 5 artiklan 3 kohtaa ja 7 artiklaa, joissa varmistetaan, että sovellettavaksi osoitettua kansallista lainsäädäntöä sovelletaan kaikkien niiden osallistuvien jäsenvaltioiden alueella, joissa tällaisella patentilla on yhtenäinen vaikutus.
- 48 Espanjan kuningaskunnan argumentista, jonka mukaan riidanalaisella asetuksella ”ei ole asiallista sisältöä”, on todettava, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 89 kohdassa, että kun SEUT 118 artiklassa, joka on osa EUT-sopimuksen ”lainsäädännön lähentämistä” koskevan VII osaston 3 lukua, viitataan sellaisten toimenpiteiden säätämiseen, joilla luodaan eurooppalaisia immateriaalioikeuslajeja immateriaalioikeuksien yhdenmukaisen suojan varmistamiseksi unionissa, siinä ei vaadita välttämättä, että unionin lainsäätäjät yhdenmukaistaisi täydellisesti ja tyhjentävästi kaikki immateriaalioikeuksiin liittyvät näkökohdat.
- 49 Vaikkei riidanalaisessa asetuksessa luetella toimia, joilta vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti antaa suojaa, tällainen suoja on yhdenmukainen siltä osin kuin – riippumatta vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla antaman aineellisen suojan tarkasta laajuudesta – tällaista suojaa sovelletaan riidanalaisen asetuksen 7 artiklan mukaisesti kyseisen patentin osalta kaikkien niiden osallistuvien jäsenvaltioiden alueella, joissa kyseisellä patentilla on yhtenäinen vaikutus.
- 50 Unionin lainsäätäjät on sitä paitsi esittänyt riidanalaisen asetuksen johdanto-osan yhdeksännessä perustelukappaleessa, että vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin haltijalle annetun oikeuden – jonka mukaan tämä voi kieltää kolmansia osapuolia toteuttamasta toimia, joilta kyseinen patentti tarjoaa suojaa kaikkien niiden osallistuvien jäsenvaltioiden alueella, joissa kyseisellä patentilla on yhtenäinen vaikutus – soveltamisalaa ja rajoituksia olisi sovellettava asioissa, jotka eivät kuulu riidanalaisen asetuksen tai asetuksen N:o 1260/2012 soveltamisalaan.
- 51 Edellä esitetystä ilmenee, että riidanalaisella asetuksella säädetty yhtenäinen patenttisuoja on omiaan ehkäisemään patenttisuojan eroja osallistuvissa jäsenvaltioissa, joten sillä pyritään SEUT 118 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuun yhdenmukaiseen suojaan.
- 52 Tästä seuraa, että mainittu määräys on riidanalaisen asetuksen antamisen asianmukainen oikeudellinen perusta.
- 53 Niinpä toinen kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, jonka mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

- 54 Espanjan kuningaskunta väittää, että parlamentti ja neuvosto ovat käyttäneet harkintavaltaa väärin. Tällainen väärinkäyttö johtuu siitä, että riidanalainen asetus, joka on ”tyhjä kuori”, ei sisällä mitään oikeudellista järjestelmää, joka olisi omiaan varmistamaan immateriaalioikeuksien yhdenmukaisen suojan unionissa. Toisin kuin parlamentti väittää, unionin tuomioistuin ei ole ratkaissut tätä kysymystä tuomiossaan Espanja ja Italia v. neuvosto (C-274/11 ja C-295/11, EU:C:2013:240).
- 55 Parlamentti ja neuvosto, joita kaikki väliintulijat tukevat, vaativat kolmannen kanneperusteen hylkäämistä. Parlamentti korostaa, että unionin tuomioistuin hylkäsi tuomiossaan Espanja ja Italia v. neuvosto (C-274/11 ja C-295/11, EU:C:2013:240) Espanjan kuningaskunnan ja Italian tasavallan argumentaation, jonka mukaan harkintavaltaa oli käytetty väärin. Neuvosto lisää, että riidanalaisella asetuksella ja vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin luomisella edistetään unionin tavoitteiden toteuttamista, koska eurooppapatentin haltija, joka haluaa saada suojaa 25:ssä tiiviimpään yhteistyöhön osallistuvassa jäsenvaltiossa, joutuisi, jollei mainitulla eurooppapatentilla olisi yhtenäistä vaikutusta, saattamaan patentin voimaan kussakin kyseisessä jäsenvaltiossa, jolloin patentti olisi vahvistettava ja sitä olisi oikeusriidan yhteydessä puolustettava erikseen kussakin kyseisistä jäsenvaltioista.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 56 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä katsotaan, että toimenpidettä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin ainoastaan, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin niiden päämäärien saavuttamiseksi, joita varten kyseessä oleva toimivalta on annettu, tai EUT-sopimuksessa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (tuomio Fedesa ym., C-331/88, EU:C:1990:391, 24 kohta ja tuomio Espanja ja Italia v. neuvosto, C-274/11 ja C-295/11, EU:C:2013:240, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 57 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, ettei Espanjan kuningaskunta osoita, että riidanalainen asetus olisi annettu yksinomaan tai olennaisilta osin muiden kuin niiden asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa mainittujen päämäärien saavuttamiseksi, joita varten kyseessä oleva toimivalta on annettu, tai EUT-sopimuksessa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi.
- 58 Harkintavallan väärinkäyttöä koskevassa kanneperusteessaan Espanjan kuningaskunta nimittäin vain toistaa argumentaationsa, jonka mukaan riidanalaisessa asetuksessa ei määritellä mitään oikeudellista järjestelmää, joka olisi omiaan varmistamaan immateriaalioikeuksien yhdenmukaisen suojan unionissa. Tällainen argumentaatio kuitenkin hylättiin toisen kanneperusteen yhteydessä.
- 59 Tästä seuraa, ettei myöskään kolmas kanneperuste ole perusteltu, joten se on hylättävä.

Neljäs ja viides kanneperuste, joiden mukaan SEUT 291 artiklan 2 kohtaa on rikottu ja tuomiossa Meroni v. korkea viranomainen (9/56, EU:C:1958:7) esitettyjä periaatteita on loukattu

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

- 60 Espanjan kuningaskunta riitauttaa neljännessä kanneperusteessaan sen, että Euroopan patenttijärjestön hallintoneuvoston erityisvaliokunnassa toimiville osallistuville jäsenvaltioille annetaan riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa toimivalta vahvistaa vuosimaksujen taso ja määritellä niiden

jako-osuudet. Siinä, että tällaista täytäntöönpanovaltaa annetaan osallistuville jäsenvaltioille, on kyse SEUT 291 artiklan rikkomisesta ja tuomiossa Meroni v. korkea viranomainen (9/56, EU:C:1958:7) esitettyjen periaatteiden loukkaamisesta.

- 61 Espanjan kuningaskunta väittää pääasiallisesti, ettei SEUT 291 artiklassa anneta lainsäätäjälle mahdollisuutta delegoida kyseistä toimivaltaa osallistuville jäsenvaltioille. Artiklan 1 kohta ei ole sovellettavissa, ja sen 2 kohdassa määrätään, että jos unionin oikeudellisesti velvoittavat säädökset edellyttävät yhdenmukaista täytäntöönpanoa, kyseisillä säädöksillä siirretään täytäntöönpanovaltaa komissiolle tai neuvostolle. Espanjan kuningaskunnan mielestä tällainen kyseisen 2 kohdan soveltamisedellytys ilmiselvästi täyttyy nyt käsiteltävässä asiassa, kun riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdan sanamuoto otetaan huomioon.
- 62 Siltä varalta, ettei unionin tuomioistuin katso SEUT 291 artiklan 2 kohtaa rikutun, Espanjan kuningaskunta väittää toissijaisesti, että kyseessä oleva toimivallan delegointi ei täytä tuomiossa Meroni v. korkea viranomainen (9/56, EU:C:1958:7) esitettyjä edellytyksiä; mainitussa tuomiossa todettu vahvistetaan tuomiossa Romano (98/80, EU:C:1981:104), tuomiossa Tralli v. EKP (C-301/02 P, EU:C:2005:306) ja tuomiossa Yhdistynyt kuningaskunta v. parlamentti ja neuvosto (C-270/12, EU:C:2014:18).
- 63 Espanjan kuningaskunta väittää viidennessä kanneperusteessa, että riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdalla, jossa Euroopan patenttivarastolle delegoidaan tiettyjä hallinnollisia tehtäviä, loukataan tuomiossa Meroni v. korkea viranomainen (9/56, EU:C:1958:7) esitettyjä periaatteita. Toisin kuin useat väliintulijat väittävät, kyseessä ei ole jäsenvaltioiden oma toimivalta vaan unionin toimivalta. Vaikka tällainen delegointi voidaan kyseisen jäsenvaltion mukaan perustella objektiivisesti Euroopan patenttivaraston asiantuntemuksella kyseessä olevalla alalla, kyseinen delegointi ei voi kohdistua toimivaltaan, johon sisältyy laajaa harkintavaltaa. Asetuksen N:o 1260/2012 5 artiklassa tarkoitettun käännöskustannusten korvausjärjestelmän hallinnointiin, josta riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetään, sisältyy laajaa harkintavaltaa. Lisäksi Euroopan patenttivarastolla on tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa koskeva immuniteetti, joten sen toimet eivät ole tuomioistuINVALVONNAN alaisia.
- 64 Parlamentti väittää vastauksessaan neljänteen kanneperusteeseen, että tietyn toimivallan antaminen erillislaitoksille on aina merkinnyt poikkeusta unionin oikeuden soveltamista koskevista perussopimuksen säännöistä ja että tällainen poikkeus on tietyn edellytyksin oikeudellisesti hyväksyttävissä. Se pohtii lisäksi, onko tuomio Meroni v. korkea viranomainen (9/56, EU:C:1958:7) merkityksellinen tapauksessa, jossa toimivaltaa annetaan Euroopan patenttijärjestön hallintoneuvoston erityisvaliokunnan kaltaiselle kansainväliselle elimelle.
- 65 Neuvosto katsoo, että SEUT 291 artiklan 1 kohdan mukaan silloin, kun unionin toimielimet antavat oikeudellisesti sitovia säädöksiä, tarkoituksenmukaisten täytäntöönpanotoimien toteuttaminen on jäsenvaltioiden vastuulla. Ainoastaan siinä tapauksessa, että mainittujen säädösten soveltaminen edellyttää yhdenmukaista täytäntöönpanoa, täytäntöönpanotoimet toteuttaa SEUT 291 artiklan 2 kohdan mukaisesti komissio tai tarvittaessa neuvosto. Espanjan kuningaskunta ei tältä osin perustele väitettään, jonka mukaan vuosimaksujen ja niiden jako-osuuksien vahvistaminen olisi toteutettava yhdenmukaisesti unionin tasolla. Tästä seuraa, ettei tuomio Meroni v. korkea viranomainen (9/56, EU:C:1958:7) ole tässä asiassa merkityksellinen.
- 66 Parlamentti ja neuvosto katsovat, että tuomion Meroni v. korkea viranomainen (9/56, EU:C:1958:7) mukaiset edellytykset joka tapauksessa täyttyvät.
- 67 Parlamentti ja neuvosto väittävät vastauksena viidenteen kanneperusteeseen, että tuomioon Meroni v. korkea viranomainen (9/56, EU:C:1958:7) perustuva oikeuskäytäntö ei ole sovellettavissa niistä syistä, jotka ne ovat esittäneet vastauksessaan neljänteen kanneperusteeseen. Kyseiset toimielimet toteavat lisäksi, että riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädettyyn tehtävään sovelletaan

– toisin kuin muihin asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädettyihin tehtäviin – kriteerejä, jotka on vahvistettu välillisesti viittauksella asetuksen N:o 1260/2012 5 artiklaan. Toisin kuin Espanjan kuningaskunta väittää, Euroopan patenttivirastolla ei ole täyttä toimintavapautta kyseisessä toteutettavassa tehtävässä. Erityisesti on niin, että arviointi, joka Euroopan patenttiviraston on tehtävä, on luonteeltaan pikemmin hallinnollinen tai tekninen kuin poliittinen. Parlamentti muistuttaa myös siitä, että komission edustaja on tarkkailijana Euroopan patenttijärjestön hallintoneuvoston erityisvaliokunnassa. TuomioistuINVALVONNAN puuttumista koskevan väitteen osalta parlamentti ja neuvosto viittaavat tästä jo esittämiinsä argumentteihin.

68 Väliintulijat tukevat parlamentin ja neuvoston argumentteja.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

69 Ensimmäinen neljännen kanneperusteen tueksi esitetty argumentti koskee SEUT 291 artiklan 2 kohdan rikkomista. Toinen argumentti, joka on esitetty neljännen ja myös viidennen kanneperusteen tueksi, koskee tuomiossa *Meroni v. korkea viranomainen* (9/56, EU:C:1958:7) esitettyjen periaatteiden loukkaamista.

70 Ensinnäkin SEUT 291 artiklan 2 kohdan rikkomista koskevan argumentin osalta on riidatonta, kuten tämän tuomion 28 kohdassa muistutettiin, että riidanalainen asetus on Euroopan patenttisopimuksen 142 artiklassa tarkoitettu erillissopimus, joten tällaiseen sopimukseen on sovellettava mainitun yleissopimuksen erillissopimuksia koskevan IX osan, joka sisältää yleissopimuksen 142–149 artiklan, määräyksiä.

71 Euroopan patenttisopimuksen 143 ja 145 artiklan mukaan sopimusvaltioiden ryhmä, joka hyödyntää Euroopan patenttisopimuksen IX osan määräyksiä, voi antaa Euroopan patenttivirastolle tehtäviä ja perustaa Euroopan patenttijärjestön hallintoneuvoston erityisvaliokunnan, kuten riidanalaisen asetuksen johdanto-osan 16 perustelukappaleessa muistutetaan. Lisäksi Euroopan patenttisopimuksen 146 artiklassa määrätään, että jos Euroopan patenttivirastolle on annettu lisätehtäviä kyseisen yleissopimuksen 143 artiklan mukaisesti, sopimusvaltioiden ryhmän on katettava Euroopan patenttijärjestölle näiden tehtävien suorittamisesta aiheutuvat kustannukset.

72 Edellä mainittujen määräysten panemiseksi täytäntöön riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädetään, että osallistuvien jäsenvaltioiden on annettava Euroopan patenttivirastolle tässä asetuksessa luetellut tehtävät, ja sen 2 kohdassa säädetään, että Euroopan patenttisopimuksen sopimusvaltioina osallistuvien jäsenvaltioiden on huolehdittava kyseisiin tehtäviin liittyvien toimintojen hallinnoinnista ja valvonnasta ja huolehdittava, että vuosimaksujen taso ja osuudet jaettavista vuosimaksuista määrätään kyseisen asetuksen säännösten mukaisesti. Asetuksen johdanto-osan 20 perustelukappaleessa täsmennetään tässä yhteydessä, että vuosimaksujen asianmukainen taso ja jakaminen olisi määritettävä siten, että voidaan varmistaa kaikkien Euroopan patenttivirastolle annetuista yhtenäiseen patenttisuojaan liittyvistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten täysimääräinen kattaminen vaikutukseltaan yhtenäisistä eurooppapatenteista kertyvillä varoilla.

73 Edellä esitetystä ilmenee, että riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen vuosimaksujen määrällä on välttämättä katettava kustannukset, jotka Euroopan patenttivirastolle aiheutuvat niiden lisätehtävien suorittamisesta, jotka osallistuvien jäsenvaltioiden olisi sille annettava Euroopan patenttisopimuksen 143 artiklassa tarkoitettulla tavalla.

74 Nämä tehtävät liittyvät erottamattomasti riidanalaisella asetuksella luodun yhtenäisen patenttisuojan toteuttamiseen.

- 75 Niinpä on katsottava, toisin kuin jotkin väliintulijat ovat väittäneet, että riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa vuosimaksujen tason ja niiden jako-osuuksien vahvistamisessa on kyse SEUT 291 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta unionin oikeuden oikeudellisesti velvoittavan säädöksen täytäntöönpanosta.
- 76 Viimeksi mainitun määräyksen sanamuodon mukaan juuri jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat kansallisen lainsäädäntönsä mukaiset toimenpiteet unionin oikeuden oikeudellisesti velvoittavien säädösten panemiseksi täytäntöön.
- 77 SEUT 291 artiklan 2 kohdan mukaan ainoastaan silloin, jos unionin oikeudellisesti velvoittavat säädökset edellyttävät yhdenmukaista täytäntöönpanoa, kyseisillä säädöksillä siirretään täytäntöönpanovaltaa komissiolle tai, tietyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja SEU 24 ja SEU 26 artiklassa määrätyissä tapauksissa, neuvostolle.
- 78 Espanjan kuningaskunta ei esitä neljännessä kanneperusteessaan syitä, jotka edellyttäisivät tällaista yhdenmukaista täytäntöönpanoa riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdan panemiseksi täytäntöön.
- 79 Kyseinen jäsenvaltio nimittäin tyytyy toteamaan, että yhdenmukaisen täytäntöönpanon tarve johtuu asetuksen säännöksistä ja siitä, että vaikutukseltaan yhtenäiselle eurooppapatentille vahvistetaan yksi ainoa maksu eikä jäsenvaltiokohtainen maksu.
- 80 Tällaista argumenttia ei kuitenkaan voida hyväksyä.
- 81 On nimittäin niin, että vaikka riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan osallistuvien jäsenvaltioiden on annettava Euroopan patenttivirastolle tehtäväksi ”vaikutukseltaan yhtenäisten eurooppapatenttien vuosimaksujen keruu ja hallinnointi”, mistään asetuksen säännöksestä ei ilmene, että näiden vuosimaksujen määrän olisi oltava yhdenmukainen kaikissa osallistuvissa jäsenvaltioissa.
- 82 Riidanalaisen asetuksen luokittelemisesta Euroopan patenttisopimuksen 142 artiklassa tarkoitetuksi erillissopimukseksi ja siitä, että vuosimaksujen tason ja niiden jako-osuuksien vahvistaminen kuuluu Euroopan patenttijärjestön hallintoneuvoston erityisvaliokunnalle, mitä Espanjan kuningaskunta ei myöskään kiistä, seuraa sitä paitsi välttämättä, että juuri osallistuvien jäsenvaltioiden eikä komission tai neuvoston on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdan panemiseksi täytäntöön, koska unioni ei – toisin kuin jäsenvaltionsa – ole Euroopan patenttisopimuksen sopimuspuoli.
- 83 Tästä seuraa, että Espanjan kuningaskunta väittää virheellisesti, että SEUT 291 artiklan 2 kohtaa on rikottu.
- 84 Toiseksi on tutkittava neljännen ja viidennen kanneperusteen tueksi esitetty argumentti, jonka mukaan tuomiossa *Meroni v. korkea viranomainen* (9/56, EU:C:1958:7) esitettyjä periaatteita on loukattu. Tässä oikeuskäytännössä katsotaan muun muassa, että se, että unionin toimielin delegoi yksityiselle elimelle harkintavaltaa, johon sisältyy laaja harkinnanvapaus ja joka saattaa käyttötarkoituksensa mukaisesti ilmetä tosiasiallisena talouspolitiikkana, ei sovi yhteen EUT-sopimuksessa asetettujen vaatimusten kanssa (ks. vastaavasti tuomio *Meroni v. korkea viranomainen*, 9/56, EU:C:1958:7, s. 43, 44 ja 47 ja tuomio *Yhdistynyt kuningaskunta v. parlamentti ja neuvosto*, C-270/12, EU:C:2014:18, 41 ja 42 kohta).
- 85 Tässä yhteydessä on muistutettava, ettei unioni – toisin kuin jäsenvaltionsa – ole Euroopan patenttisopimuksen sopimuspuoli. Unionin lainsäätäjät säätää siis riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa perustellusti, että Euroopan patenttisopimuksen sopimusvaltioina osallistuvien jäsenvaltioiden on huolehdittava vuosimaksujen tason ja niiden jako-osuuksien määräämisestä.

- 86 Siltä osin kuin kyse on riidanalaisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdasta, tämän säännöksen sanamuodosta ilmenee, että osallistuvien jäsenvaltioiden on Euroopan patenttisopimuksen 143 artiklassa tarkoitetulla tavalla annettava Euroopan patenttivirastolle tehtävät, jotka mainitussa säännöksessä luetellaan.
- 87 Toisin kuin Espanjan kuningaskunta väittää, unionin lainsäätävä ei ole delegoinut osallistuville jäsenvaltioille tai Euroopan patenttivirastolle täytäntöönpanovaltaa, joka kuuluisi sille itselleen unionin oikeuden nojalla, joten tuomiossa *Meroni v. korkea viranomainen* (9/56, EU:C:1958:7) esitettyjä periaatteita ei voida soveltaa.
- 88 Tästä seuraa, että neljäs ja viides kanneperuste on hylättävä.

Kuudes ja seitsemäs kanneperuste, joiden mukaan unionin oikeuden itsenäisyyden ja yhtenäisyyden periaatteita on loukattu

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

- 89 Espanjan kuningaskunta väittää kuudennessa kanneperusteessaan, että unionin oikeusjärjestyksen itsenäisyyden säilyttäminen edellyttää sitä, että unionin ja sen toimielinten toimivaltaa ei millään kansainvälisellä sopimuksella vääristetä. Tällaisesta vääristämisestä on kuitenkin kyse nyt käsiteltävässä asiassa.
- 90 Espanjan kuningaskunta väittää kuudennen kanneperusteen ensimmäisessä osassa, että patenttituomioistuinsopimuksen ja eurooppa- ja yhteisöpatentteja koskevissa oikeusriidoissa toimivaltaisen tuomioistuimen luomista koskevan sopimusluonnoksen, joka ei unionin tuomioistuimen mukaan ole sopusoinnussa EU-sopimuksen ja EUT-sopimuksen määräysten kanssa (lausunto 1/09, EU:C:2011:123), välillä ei ole asiallista eroa. Kyseinen jäsenvaltio väittää yhtäältä, ettei yhdistetty patenttituomioistuin ole osa unionin toimielin- ja tuomioistuinjärjestelmää. Toisaalta patenttituomioistuinsopimuksessa ei määrätä unionin oikeuden aseman säilyttämistä koskevista takeista. Se, että yhdistetyn patenttituomioistuimen toimista ovat välittömässä vastuussa kukin sopimusjäsenvaltio erikseen ja kaikki sopimusjäsenvaltiot yhdessä, myös SEUT 258, SEUT 259 ja SEUT 260 artiklan soveltamiseksi, mistä patenttituomioistuinsopimuksen 23 artiklassa määrätään, on tältä osin riittämätöntä, vaikka se olisikin yhteensopivaa perussopimusten kanssa.
- 91 Kuudennen kanneperusteen toisessa osassa Espanjan kuningaskunta väittää, että liittyessään patenttituomioistuinsopimukseen osallistuvat jäsenvaltiot käyttävät vastedes unionille kuuluvaa toimivaltaa, mikä on vilpittömä yhteistyötä koskevan periaatteen ja unionin oikeuden itsenäisyyden periaatteen vastaista. Lissabonin sopimuksen tultua voimaan unionilla on yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus siltä osin kuin sopimuksen tekeminen voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta. Patenttituomioistuinsopimus vaikuttaa asetukseen N:o 1215/2012 ja tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla tehtyyn Luganossa 30.10.2007 allekirjoitettuun yleissopimukseen (EUVL L 339, s. 3) ja muuttaa niiden ulottuvuutta.
- 92 Lopuksi Espanjan kuningaskunta väittää kuudennen kanneperusteen kolmannessa osassa, että riidanalaisen asetuksen 18 artiklan 2 kohdan ensimmäisestä alakohdasta ilmenee, että asetuksen soveltaminen riippuu ehdottomasti patenttituomioistuinsopimuksen voimaantulosta. Tämän sopimuksen 89 artiklan mukaan sopimus tulee voimaan, kun kolmastoista ratifioimis- tai liittymiskirja on talletettu, jos talletajiin kuuluvat ne kolme jäsenvaltiota, joissa oli voimassa suurin määrä eurooppapatentteja patenttituomioistuinsopimuksen allekirjoittamisvuotta edeltäneenä vuonna. Tästä seuraa se, että unionin riidanalaisella asetuksella käyttämän toimivallan tehokkuus on riippuvainen patenttituomioistuinsopimuksen sopimuspuolina olevien jäsenvaltioiden tahdosta.

- 93 Espanjan kuningaskunta väittää seitsemännessä kanneperusteessaan, että jäsenvaltioille annetaan riidanalaisen asetuksen 18 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa valta päättää yksipuolisesti siitä, sovelletaanko kyseistä asetusta niihin. Jos siis jokin jäsenvaltio päättäisi olla ratifioimatta patenttituomioistuin sopimusta, riidanalaista asetusta ei sovellettaisi siihen eikä yhdistetty patenttituomioistuin saisi sen alueella vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin osalta yksinomaista toimivaltaa, joten tällaisella patentilla ei olisi mainitussa jäsenvaltiossa yhtenäistä vaikutusta. Tämän seurauksena unionin oikeuden itsenäisyyden periaatetta ja yhtenäisen soveltamisen periaatetta loukattaisiin.
- 94 Parlamentti toteaa aluksi, että riidanalaisen asetuksen ja patenttituomioistuin sopimuksen välinen yhteys on välttämätön edellytys vaikutukseltaan yhtenäisen eurooppapatentin toiminnalle eikä siitä aiheudu haittaa unionin oikeudelle. Patenttituomioistuin sopimuksessa noudatetaan kahta olennaista edellytystä, joita unionin oikeusjärjestyksen itsenäisyyden kunnioittaminen edellyttää, sillä yhtäältä unionin ja sen toimielinten toimivallan luonnetta ei muuteta ja toisaalta kyseisellä sopimuksella ei aseteta unionin ja sen toimielinten noudatettavaksi mitään erityistä tulkintaa mainittuun sopimukseen sisältyvistä unionin oikeussäännöistä silloin, kun ne käyttävät sisäistä toimivaltaansa.
- 95 Parlamentti toteaa lisäksi, ettei yhdistetyn patenttituomioistuimen perustamisesta aiheudu haittaa millekään unionin toimivallalle. Ensinnäkin toimivalta perustaa yhteinen patenttituomioistuin ja määrittää sen toimivallan laajuus kuuluu edelleen jäsenvaltioille eikä sitä ole uskottu yksinomaan unionille. Toiseksi riidanalaisessa asetuksessa jäsenvaltioita vaaditaan nimenomaisesti antamaan yhdistetylle patenttituomioistuimelle yksinomainen toimivalta. Kyseisessä SEUT 118 artiklan ensimmäiseen kohtaan perustuvassa asetuksessa sallitaan nimenomaisesti se, että jäsenvaltiot antavat patenttiasioissa säännöksiä, joilla poiketaan asetuksesta N:o 1215/2012. Lisäksi unionin lainsäätävä vaatii, että patenttituomioistuin sopimuksen voimaantulon edellytykseksi asetetaan se, että unionin lainsäätävä tekee viimeksi mainittuun asetukseen tarpeelliset muutokset siltä osin kuin kyse on tämän asetuksen ja kyseisen sopimuksen välisestä yhteydestä. Lopuksi on niin, että unionin johdetun oikeuden säädöksen voimaantulon edellytykseksi asetetaan useissa EUT-sopimuksen määräyksissä se, että jäsenvaltiot hyväksyvät sen.
- 96 Parlamentti katsoo myös, että se, että jäsenvaltio kieltäytyisi ratifioimasta patenttituomioistuin sopimusta – mistä aiheutuisi se, ettei riidanalaista asetusta sovellettaisi sen alueella – merkitsisi SEU 4 artiklan 3 kohdan noudattamatta jättämistä. Kyseisen toimielimen mielestä on niin, että vaikka oletettaisiin, että riidanalaisen asetuksen yhtenäiseen soveltamiseen kohdistuisi riski, tällaisen riskin ottaminen olisi perusteltua, kun otetaan huomioon tarve taata tehokas oikeussuoja ja kunnioittaa oikeusvarmuuden periaatetta.
- 97 Neuvosto toteaa, että lainsäätävä on tehnyt poliittisen valinnan, jonka mukaan vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti yhdistetään erillisen lainkäyttöelimen eli yhdistetyn patenttituomioistuimen toimintaan, millä taataan oikeuskäytännön johdonmukaisuus ja oikeusvarmuus. Tällaisen patentin ja yhdistetyn patenttituomioistuimen välisen yhteyden luomiselle ei ole mitään oikeudellista estettä; tällainen yhteys todetaan riidanalaisen asetuksen johdanto-osan 24 ja 25 perustelukappaleessa. Lainsäädäntökäytännössä on lisäksi useita esimerkkejä tapauksista, joissa unionin säädöksen soveltamisen edellytykseksi on asetettu tämän säädöksen näkökulmasta ulkoinen tapahtuma. Siltä osin kuin kyse on patenttituomioistuin sopimuksen voimaantulon edellyttämien ratifiointien lukumäärästä, tämän määrän vahvistaminen kolmeentoista johtuu jäsenvaltioiden tahdosta varmistaa, että vaikutukseltaan yhtenäinen eurooppapatentti ja yhdistetty patenttituomioistuin tulevat nopeasti perustetuiksi.
- 98 Neuvosto muistuttaa lisäksi, että riidanalaisen asetuksen 18 artiklan 2 kohdassa säädetään vain poikkeuksesta kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 ja 2 kohtaan sekä 4 artiklan 1 kohtaan siten, että kyseisen eurooppapatentin yhtenäinen vaikutus rajataan niihin jäsenvaltioihin, jotka ovat ratifioineet patenttituomioistuin sopimuksen, ja että asetuksen muita säännöksiä sovelletaan kaikkiin osallistuviin

jäsenvaltioihin. Kun otetaan huomioon riidanalaisen asetuksen ja patenttituomioistuinsopimuksen välisen yhteyden merkittävyys, kyseessä katsotaan olevan lisätakuu tämän yhteyden parhaiden mahdollisten vaikutusten varmistamiseksi.

- 99 Kuudennesta ja seitsemänneistä kanneperusteesta huomautuksia esittäneet väliintulijat tukevat parlamentin ja neuvoston näkemystä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 100 Aluksi on huomattava, että kuudennen kanneperusteen kahden ensimmäisen osan tarkoituksena on osoittaa yhtäältä, että patenttituomioistuinsopimuksen määräykset eivät sovi yhteen unionin oikeuden kanssa, ja toisaalta, että osallistuvat jäsenvaltiot eivät voi ratifioida patenttituomioistuinsopimusta jättämättä noudattamatta unionin oikeuteen perustuvia velvoitteitaan.
- 101 On muistutettava, että SEUT 263 artiklan nojalla nostetun kanteen yhteydessä unionin tuomioistuin ei ole toimivaltainen lausumaan jäsenvaltioiden tekemän kansainvälisen sopimuksen lainmukaisuudesta.
- 102 Unionin tuomioistuimilla ei ole tällaisen kanteen yhteydessä myöskään toimivaltaa lausua kansallisen viranomaisen toteuttaman toimen lainmukaisuudesta (ks. vastaavasti tuomio Liivimaa Lihaveis, C-562/12, EU:C:2014:2229, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 103 Tästä seuraa, että kuudennen kanneperusteen kaksi ensimmäistä osaa on jätettävä tutkimatta.
- 104 Kyseisen kanneperusteen kolmannesta osasta on huomattava, että riidanalaisen asetuksen 18 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että tätä asetusta sovelletaan ” 1 päivästä tammikuuta 2014 tai [patenttituomioistuinsopimuksen] voimaantulopäivästä alkaen sen mukaan, kumpi päivämäärä on myöhempi”.
- 105 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan asetuksen välitön sovellettavuus, josta SEUT 288 artiklan toisessa kohdassa määrätään, edellyttää, että se tulee voimaan ja sitä sovelletaan oikeussubjektien hyväksi tai rasitukseksi ilman toimenpiteitä sen siirtämiseksi kansalliseen oikeuteen, ellei kyseessä olevassa asetuksessa jätetä jäsenvaltioiden itsensä tehtäväksi antaa asetuksen säännösten soveltamisen edellyttämät lait ja asetukset sekä hallinnolliset ja taloudelliset määräykset (ks. tuomio Bussone, 31/78, EU:C:1978:217, 32 kohta ja tuomio ANAFE, C-606/10, EU:C:2012:348, 72 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 106 Näin on nyt käsiteltävässä asiassa, koska unionin lainsäätäjä on itse jättänyt jäsenvaltioiden tehtäväksi – jotta riidanalaisen asetuksen säännöksiä voidaan soveltaa – yhtäältä toteuttaa useita toimenpiteitä Euroopan patenttisopimuksessa määrättyjen oikeussääntöjen yhteydessä ja toisaalta perustaa yhdistetty patenttituomioistuin, joka on erityisen tärkeä, jotta voidaan varmistaa mainitun patentin asianmukainen toimivuus, oikeuskäytännön johdonmukaisuus ja siten oikeusvarmuus sekä kustannustehokkuus patentinhaltijoiden kannalta, kuten riidanalaisen asetuksen johdanto-osan 24 ja 25 perustelukappaleessa muistutetaan.
- 107 Espanjan kuningaskunnan seitsemännessä kanneperusteessa esittämästä argumentista, jonka mukaan jäsenvaltioille annetaan riidanalaisen asetuksen 18 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa valta päättää yksipuolisesti siitä, sovelletaanko kyseistä asetusta niihin, on todettava, että se perustuu virheelliseen lähtökohtaan, koska mainitussa säännöksessä poiketaan vain riidanalaisen asetuksen 3 artiklan 1 ja 2 kohdasta sekä 4 artiklan 1 kohdasta eikä kyseisen asetuksen muista säännöksistä. Tällainen osittainen ja väliaikainen poikkeus on sitä paitsi oikeutettu tämän tuomion 106 kohdassa mainituilla perusteilla.
- 108 Edellä esitetystä seuraa, että kuudes ja seitsemäs kanneperuste on hylättävä.

- 109 Kaiken edellä esitetyn perusteella koko kanne ja Espanjan kuningaskunnan toissijaisesti esittämä vaatimus riidanalaisen asetuksen osittaisesta kumoamisesta on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 110 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska parlamentti ja neuvosto ovat vaatineet Espanjan kuningaskunnan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja tämä on hävinnyt asian, on päätettävä, että kyseinen jäsenvaltio vastaa paitsi omista oikeudenkäyntikuluistaan myös parlamentin ja neuvoston oikeudenkäyntikuluista.
- 111 Saman työjärjestyksen 140 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Kanne hylätään.**
- 2) **Espanjan kuningaskunta vastaa paitsi omista oikeudenkäyntikuluistaan myös Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin neuvoston oikeudenkäyntikuluista.**
- 3) **Belgian kuningaskunta, Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Saksan liittotasavalta, Ranskan tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Unkari, Alankomaiden kuningaskunta, Ruotsin kuningaskunta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ja Euroopan komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset